Seletuskiri

I Sissejuhatus

Käskkirjaga muudetakse siseministri 27. jaanuari 2023. a käskkirjaga nr 1-3/16 kinnitatud Sisejulgeolekufondi meetme "Seadmete soetamise kaudu siseturvalisuse valdkonna suutlikkuse suurendamine“ toetuse andmise tingimusi (edaspidi *TAT*).

Eelnõuga lisatakse käskkirja keemiliste, bioloogiliste, radioloogiliste ja tuuma- ja lõhkeainete (edaspidi CBRN) tõrjumisega seotud tegevuse ning muudetakse kahe olemasoleva tegevuse eelarvet, kusjuures eesmärgid jäävad samaks. Eelnõule kehtib kõik algsete käskkirjade seletuskirjas nimetatu. Tegevuste eelarvetega seonduv teave on leitav rahastamiskavas, TAT käskkirjas ja seletuskirjades.

Eelnõu on koostanud Siseministeeriumi nõunik Ülle Leht (ylle.leht@siseministeerium.ee) koostöös asjaomaste partneritega.

II Käskkirja sisu

1. Muudetakse juba lõppenud projekti "Pommirobotite hankimine" eelarvet vastavalt kasutatud eelarvele ning viiakse projekti näitaja sihtväärtus vastavusse saavutatud tulemusega.

2. Keskkonnaameti taotlusel[1] suurendatakse projekti „Kiirgusohust varajase hoiatamise süsteemi ajakohastamine“ eelarvet 4 138 euro võrra, et katta riigihanke kallinemisest tingitud projekti eelarvet ületavad kulud.

3. Rohkem tähelepanu tuleb pöörata valmisolekule reageerida CBRN ning ohtlike materjalide intsidentidele, võttes arvesse ohtude muutumist Euroopas. Selleks lisatakse TATi uus tegevus: CBRN sõjamürkide ja ohtlike kemikaalide kaugtuvastuse- ja seireseadme hankimine.

Nimetatud tegevus on kooskõlas Euroopa Liidu CBRN julgeoleku tegevuskavaga ja seotud järgmiste väljakutsetega: terrorism, kriisiennetus ning CBRN tõrjumine. Probleemi lahendamiseks plaanitakse TATi raames rahastada seadmete soetamist. Turvalisusega seotu tagamine on kriisi ajal oluline. Ilma kaugtuvastuse võimekuseta ei saa tagada kvaliteetset keemia- ja kiirgusohu kõrvaldamise teenust ja ilma selle seadmeteta ei saa tuvastada ega reageerida operatiivselt sõjamürkide ja tööstuslike toksiliste gaasidega ründele või õnnetusele. Päästeameti soetatava kaugtuvastuse ja seireseadmega tagatakse ohutust ja turvalisust kõigile Eestis elavatele elanikele. Antud seadmega reageeritakse operatiivselt nii sõjamürkide kui ka tööstuslike ohtlike kemikaalidega ründele, suurendades elanikkonna ja reageerijate turvalisust.

Lisanduvad tegevused vastavad seirekomisjoni kinnitatud valikukriteeriumitele ja -metoodikale.

[1] Keskkonnaameti 13.10.2026 kiri nr 5-1/26/378

Lisanduvad tegevused panustavad mh Eesti riigi pikaajalise arengustrateegia „Eesti 2035“ eesmärkidesse ning aitavad selle sihi „Kõigi inimeste vajadustega arvestav, turvaline ning kvaliteetne elukeskkond“ saavutamisele.

TATi lisatavad tegevused on kooskõlas Sisejulgeolekufondi rakenduskavaga.

ISFi rakenduskavasse lisatavad tegevused ei sisalda keskkonnamõju hindamise ja keskkonnajuhtimissüsteemi seaduse § 6 sätestatud olulise keskkonnamõjuga tegevusi. Need tegevused ei tekita potentsiaalselt olulist kahju keskkonnaeesmärkidele ning seega täiendavate nõuete kehtestamiseks puudub vajadus.

Projekti tegevuste läbiviimisel järgitakse asjakohaseid keskkonnaalaseid õigusakte, juhendeid ja keskkonnahoidlike hangete põhimõtteid.

Elluviija kohustub projekti rakendamisel järgima võrdõiguslikkuse põhimõtet, kedagi ei diskrimineerita soo, rassilise või etnilise päritolu, usutunnistuse, veendumuste, vanuse või seksuaalse sättumuse tõttu.

Projekti tutvustamisel üldsusele arvestatakse ligipääsetavuse nõudeid.

Riigiabi ja vähese tähtsusega abi
Lisanduv tegevuse ei ole riigiabi ega vähese tähtsusega abi. TATi lisatav tegevus on seotud avaliku võimu teostamisega ning toetust ei anta majandustegevuse toetamiseks.
Päästeameti põhimääruse kohaselt on Päästeamet Siseministeeriumi valitsemisala valitsusasutus, mille tegevusvaldkonnaks on mh pääste- ja demineerimistöö tegemine ja selleks valmisoleku tagamine.

Eeltoodust lähtuvalt saab vaid nimetatud asutus olla ainuvõimalik projekti elluviija. Võib möönda, et kaudseteks abisaajateks on ka teatud ettevõtjad, kellelt elluviija või selleks volitatud esindaja tooteid ja teenuseid tellib. Oluline on siinkohal, et sellistel puhkudel on teenuseosutajad leitud hankemenetlusega, mille tulemusena pakub hanke võitja vastu teenust turuhinnaga ning ta ei saavuta sellega eelist. Seega ei ole tegemist riigiabiga.

III Käskkirja vastavus Euroopa Liidu õigusaktidele
Käskkiri on vastavuses Euroopa Liidu õigusega. Käskkirja koostamisel on arvestatud järgmiste Euroopa Liidu õigusaktidega:
1) Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus (EL) 2021/1060;
2) Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus (EL) 2021/1149.

IV Käskkirja mõju
TAT avaldab positiivset mõju Eesti elanikkonna turvatundele.

V Käskkirja rakendamine
Käskkiri jõustub allkirjastamisel.

VI Käskkirja kooskõlastamine
Käskkiri esitatakse eelnõude infosüsteemi (EIS) kaudu kooskõlastamiseks Kliimaministeeriumile, Majandus- ja Kommunikatsiooniministeerium ning Regionaal- ja Põllumajandusministeeriumile.